

РУСКИ

НОВИНИ

ЗА РУСИНОХ У КРАЛЬОВИНИ С. Х. С.

РОК
II.Владаја раз у тијеку. Цена па цели рок
100 Дин. На Ч. рока 30 Дин.
Власник: Руске Народне Просвите. Друштво.
Одговорни редактор Ђуро Павиц.Нови Сад
петак 18. децем. 1925.Рукописи и други писма треба посыпти на
адресу "Руски Новини" Нови Сад, Божановићева
улица бр. 2. — Преплату на Руске Народне
Просвите. Друштво Руски Крстур (Бачка).ЧИСЛО
54.

Од редакцији

Понеже крачунске число думаме видат повекшане, модриме шицких писатеља, да нам на време пошлио свој статја.

Основни школи народних меншосцих

Певна ствар, же наука и воспитане на мацеринским језику јест најважнија реч за национальну будучност једног народа! Зато и њици народи ишака ће старати, да имају своје народне школе, у првим шоре — основни школе.

У нашој Краљовини мају таки народни основни школи, а и штредні (гимназије) Немци, Мађари и Словаци. И Русини у Бачкој и Срему имају своје народни основни школи.

Не имају своје народни школи љем наша браћа Русини-Украинци в Галицији. То велика чуда за будучност наших братох, бо је уж тераз видим, же младе поколије не бешеду на свом мацеринском језику. Так је вшади по украинских народностима у Славонији и у Босни. Писатељ тих шорија сам може ствердити, бо чуј, како руско-украински дасци бешеду, како Руснаци гварја, „ло бошијацки“, сажи жеди собу. Чом так? Зато бо не имају сваји народнене школе.

Го доводи до однародења, а з того однародовају некому нјаки хасен, але чуда може бути и то велика по народности тог народа, бо кад руско-украински народ затрачи своју бешеду затрачи своју народност затрачи и своју

добри обичај, својо обличјо, словом, затраци щинко својо, престане истиновац, како Русин-Украинец и илак не буде ант признати од другима чи Сербох, чи Хорватох, за Серба чи Хорвату, а и не буде ше чувствовац, како Серб чи Хорват, стражени! Стражи народности, и чешкайши приликох зос је и виру.

Зато, добре пришли баш тераз најновша наредба Министарства Просвете у Београду, же две у јавним основним школама у котреј класи јест већеј јак 30 дасци другеј народности, отворају ће за њих паралелни одделеља, у котрих ће учи на мацеринским језику чрезају основни у школу. А кад је 30 дасци другеј народности у једніји класи, а у целој школи јест већеј, јак 30, тади ће дасци другеј народности злучују до једног одделу так, же би у одделу не било већеј јак 50 дасци.

Сигурно, же дас јест већеј јак 100 руски фамелји, там је уж достатне число дасци, да је отвори паралелни руско-украински класи, а то је можнове у Пријевору, Деветини, Дубрави, и у Козарцу, већка у Липовљанима, Сибињу, Канижи. Думам, же би је нашли и учитељски сили

до тих школа. Ша јест уж учитељи и учитељице руско-украинске народности, хори у тутеским државама окончали препарандије, а сигурни сом, же би вон зос любови гу тајкој важном дјелу јак простицоване власног народа, тог обовязак вдзечне и

радосно пријали.

Лем една и најважнија ствар! пријеси отворене тих паралелака у дјело.

Хто да је за то завеже? Ми апелираме на нашо „Руске Народне Просвите Друштво“.

М. Ч.

У нашим отечеству

ВЕЛКИ ЗБОР ДАВИДОВИЧА

В недавној отприлими у Београду главни збор Давидовичеве демократске партије, па котреј бешедовало већеј народних посланикох.

ЛУКИНИЧОВА АФЕРА

Политички шијет завјима је буде зос бившим министром Лукиничом. Вон знал сејвестар зос имиња немецког кнјага Тури Таксиса, па прето буда установена једна комесија, која преучовала тот предмет. Тота комесија препашла, же Лукинич схјебел, але же да је го не придава суду. Парламент решео, да је не видава суду.

АГЕНТ, КОТРИ ВОЛАЈЕ ДО БРАЗИЛИЈИ УХАТИШЕНИ

У валаде Велика при Пожеги ходзеј једен агент и людзох нагварјај, да је сеја до Бразиле. Полиција го ухалила и вон одсудајеши на 10 динаре арешту и 5.000 Дин. штрафу. Народу објавлено, же вјако не достаје пасома забрањено.

МАЙСТОР ДИНАРСКИХ КАЛУПОХ

У Београду влапели једног послужитеља, кад сцеј предаје калупи за прависне 2 динарске. То је згодно, како го влапели. Вон понукнују калупи свој газдарци, у хорије бивал, но вон

на дораз пријавила тују ствар полицијом и питала, да је даје детективима. Вон је дотварела зос тих човеком, даје не знају, и дас вон је тоги калупи придаја. Кад сиј тот калупи принес вона дала знак детективима, коги су били скрти. Вони дораз пришли нука, влапили го, повязали и одведли до арешту. Тераз ма када раздумовац, како је фришико обогац.

НОВИ МЕТАЛНИ ПЕНИСК

До тераз маде једен и два динарки у металу. Но вистох пущише до пројекта о даскељу дјел и пениже по 50 пари и так мајло по мало нестане при нас паперових динарима а треба востарац је буде и за нови будалари.

ВОЗИ, ДЕСНО!

Од 1. јануара 1926. року њици кочи, бицикли и автомобили муша је тримац правеј половки драги. Угњица је треба на право, а обегнујије тем на лево.

ХЛАПЕЦ ЗАБИЛ ОЦА

У једним валаје при Сарајеву трафел је тог жадосни случај. 12 рочни хлапец пријео рано коло 6 године по свогога оца, коги цалу који славел сизву у свогога кума. Оц је мал и једнаку поисје појму. Нато го хлапец почал

вагац за шмати, но оцец разгнівани на хлапца віснерел то. Хлапец ні два ні три вицягнув із нім до бруха. За годину бул оцец мертвий. Хлапца вінчали и запарни то.

ЛЕТІКІВ ЗЕМЛЮТРЕСИ

У паскіднів време з'явилось у нашій жемії веци легчайших землютросох, особено у западніх и южних країнах. Найбільші з'явилися у Лісії и южній Сербії. Число су мали.

РАДИЧ ВАДЕ ПОСЛАНО ДО СЛОВЕНІЇ

В недавнішому пошол министар просвіти Радич до Марибору, да там отрима політических збор. У тей погоді словенський посланик Жебот задал на министра унутрішніх ділах вопрос, чом попагнута лінідарія до Марибора в ось типічних містах.

КАРТЕЛ ПІВОВАРОХ ПРЕСТАВА

Концом того року престане картел (удружение) півоварах и випатра, же ще на рок не обнови. На той спосіб насташе конкуренція и випатра, же пиво буде туїше.

ВЕЛІКА ЛЯДОНИЦА

У дасдиних містах у нашій державі попадал дикіджи пошеже ще заш на гло захладасло, то настала лядовиця. Люди на просто не могли крачак по драже.

ФЕЛЬТОН

„Дай Боже здравле!“

МАЦЕРОМ НАУКА

Млади чоловек ще ожевал. Взял себе у валальну красавину а здраву як орех. Вон ще зос що так вешел, чо не може буде баржей. Було и с ким! Вос таї радосни вон сій прекомерно вилагодив, а зос варона ношил по пиво, по вину, по падсану по веци, лем червенну або же дено. Но чим цо веци зношує тим вона веци трони и марії; у жай мені роскашовала у такій мера ліца почали опідоць вагац подочми ще вій постали правил чарни карники, а руки и ноги як би не свої пошела. Не одлуга у обиску буду мац кресціни. Вон же тому бара радус вон красни здрави хлоп, а жена як пагняца ружа пре тето сест

У Београду всі особи рицарі, дасдин од них и ческо. Автомобили же склісали ягод свінки. Тераз замін завадал велики цигі.

НОВА ФАБРИКА МІДЛЯ

Міністер фінансіїв та торговини допущел отвори нову фабрику мідла у Враньскій Бані. Еден індустриялац направи фабрику за перероблювані конопи и ткани истей.

ПРЕДАВАНС И ВРЕДНОСТЬ ПОЛЬГОРИВРЕДІХІХ ПРОІЗВОДОХ У ДАЛМАЦІЇ

Земеділско удружение предало до тераз 70 вагони вина. Од того рочині берби предано до тераз 40 вагони вина. Пайвоцей іде до Хорватській. Тераз почали прегваряц зос Чехо-Словаччу и Польську.

Польского року вину цена росла поступено до крачун та, же білому вину піскочеда інва од 30 динарах на 50 дин. по стілкуну. Того року цена 39 до 40 дин по степену франко піньївца, або 42 до 45 дин. франко Шибенік або Спліт. Червени вина по 30 до 35 дин.

Вишні виневали коло 9 и пол вагона найвасей до Америки, а дакус и до Італії. Ище єсть у Далмації дас 40 вагони не предані. Цена осем и пол до 9 динари по кілограму.

Маслини слабили хори. Це вина по літтри до тераз була 19 дин. Вон на риби бул слаби и зато цепи сардинном іду горе.

и падії, же и двецю таке исте буде красне и здраве як родителі.

Так би и требаю да буде, Чи правда? Двецю ще паки не пародиво. Але яке? Каліка. Цо ще стало? Кто ту виноваті? Ти уж знаш; тому виновати панітки. Правда. Кед би вона вила масло и срла прости срла, була би малі пошеху. А так? Ховай каліку и чудуй ще црас цали живот ей, як вони нещесне буде ще мучиц. Препядло його щесце, їхніх радосни заумар на вики на дасчинских устах А пре то? Пре тети шмердзані панітки. Ой як драго вона зашладела за тет жидовски смак, и на своїм щесце и здравлю своєго дасцка. Тото цо ту піплем, то ин франта. Але щинко правда За то, же мац пис мухи ческо одкукова малі дасцко, на Горніца на Верховини гуторя, же кожді дасці засядають дасцю глухе, німе,

То ще ми не тиче

(преведел Ка.)

Кед у Saint Louis-u, у великим американським варожу, утемельювали „Дружество прошив Алькохола“, обрацел ще предсідатель и су багатому спайтану Rossbury-ю молячи то за помоц. Але його одвит не бул аві купцік приязни. Предсідатель, не, страцел сцерплене; Пошол на нову гу віному и трудзел ще, да го зос пінціма могущик доказавши увери о невиновданії пінціи суавівівания алкохолизму. Панови Rossbury-ю досадан того доказоване, па ще роздре гутівацио: „То ще ми не тиче!“

О кратке време пан Rossbury весело и задовольно вінод на штатицию опрея свосії жени и двух дзінчаток, котри ще врацали зос купеді. Його красни, чарікі коні скоро лесцели. Його нова каруца була така шумна, отмена и приемна, же ще кожді чудовал, хто ю лем попатрел. Пак ще Rossbury розвязал до найлепшій даски роздумующи о якимики великим ілану, котри би му мал офтішко подвостручили маєток.

Каруца стане. Сдигнул на штатицию. Але цо ма запачи tota лярма, необична журба и препланене зможів на штатицию? Прислушуючи чус: „Збили ще гайзібони!“ „Вискочел зос штінох!“ И при пінції

своїй хладнокровносці почал ще узнемировац. Трудзел ще юнаціц и гуторел сам себе: „Лем мир! Жажту 25 гайзібонски драги. Кед ще дакие трафело да яко юнцесце, хто ци гутори, же ще баше на драги Місісіпскії!“ Але швіско дармо! Вос швіском ти само-решенем мир му ще не поврацел.

Збачі штационачефа, одбегис та віному, да чус пращу правду. Ненесне юе и пак склучено на Місісіпской драги лем даскеню мілі од Saint Louis-a.

„500 долари за локомотиву котра ми тиці однесе — гвари пан Rossbury.“

Шеф вогнє плава: „Жаль ми!“

„1000 долари!“

„Можеце попукнуц к 10 тисячі додари. Нет ані сіділ шлебодні локомотив. Сцерпце ще лем! Дохторе, болничарки и іншіца мотуза помоц уж там за месіце, дзе ще пінцесне случело.“

Бляди и злякнути ходил пан Rossbury по перону: Казалька на штационачі годзини віша — ни віше помали. Цо ще його тиче журба людска?

После вишпеви од пан годзини пришол гайзібони. Віс страхом ще приближили пан Rossbury гу вагоном з мертвими, у котрих преноша страшно окиравася мертвое цело свосії жени и

ли калікох. Кед сцела піц, и требало ще сій одац. А кед ще уж одала, пай не бере на гамби паленікох, бо то єдина загибелъ дасром.

Ага щошка сом забуя. У даских вагадох єсть наскудни обычай, кед жена породзи дасцко, тот час од супідох збегую ще стари баби и смілу поховкіцу вилиц. З погарчики паленіки. А такой як кума приходзя зос дарувниками, лсніше поведзено „принеси есс“ а попри тому ярноша паленіки и вана и силую хору поховкіцу да пис. Газдане! знаце цо! Я кам повес у кратко: Як хто у вашим обисцу, вашим хорим же ном при малому дасцку по пукуне паленіну отвор хижні давери и виниургай таких зос хіжки вонка. Кума ис кума, сущеда не сущеда, а гоч би була и родзена щестра, кед вона ѿтре вінниці зос паленіку твою же ну и твойо дасцю, зробце так; пай раз буде конец

старшой дзінкі. У другім вагону найдзе свойом ладше дзінкі ў страшных мухах, чеюко рапсне окалічнене. Остане до шмерцы биди, окалічнені богаі.

То не забеже пана Ross-
byту-а тицадо. Ище як не
то тицадо! — А ю було
причина тога страшнаго

Широм света

Польска ПАДАНЕ ВАЛУТИ

Польска запровадзела у себе златы пенсій и кипатро, які не на тог способ сій фінансніяя обставіні угверджа. Медын тым ше народ догонало які вольскі златы пенсікі почада грахіні на свой вредносці и спаднула за 50 процентак.

Русия

РУСКА ЕМІГРАЦІЯ У ЄВРОПІ

По найноашых податках Руска еміграція числи 2 міліони людзей. Од тога прынада на Немецку 400 тысяч, кето толькі на Француску. На Югославію 70 000. По 40 000 на Ческу Булгарску, Польsku и Грецеску.

Мадярска

МАЛА АНТАНТА ПРОЦІВ ХАБСБУРЦІІХ АГІТАЦІІХ

Явель аме, як ісце у Мадярскай ше баркей шырні дума, да павозно на пра-

тому неніцесцу, во ідзе и переходы зос палсанікі на дзенца.

І ЗА ХЛОПОХ

Достали жени науку, цо аж скрежетали зос аубакі. А тэрэв шор па вас напо-
во хлоніш. Пітгаме вас мало бляжей! Не маце дзенку? То праіда. Но хто бы мал дзенку-го! бы лем раз мал достац по зауха? Але ю не небойце. Я не бліем зос руку, бо и не достойно, але лем зос словами. Та лем вочнім: Ты пнякіцо пінека, ты зос другім пінекі! Ты десь до себе як до гордова и півно и віно и нальеку и рум. Ты віше маш жажду и рано и наполадис и ветар а по крад-
аже и наполіоци. Цо на то да ци повем? Да ци повех, які ши жагарец? Не. Но жагарец ще на толькі паобра-
жи, які вон ма свой разум и не віе тога цо чыходзі його здравлю. Гваркі щи, же ти без рога? И то не.

неніцесца? — Едец гайзі-
банска знанічник попіл
дасікельо погарики „пікры-
піющіц” палсанік і при-
тим запідбадаці свою службо-
воец.

Хто може павесці,
як ішо юго „Борба
протыкік Алькохола”
істич?

стол хабсбурговцах, у вер-
шакі шоре сіна Карлового
Отона. Протыкікіх агіта-
ційах стапула Мама Ан-
танта (Югославія, Ческа и
Румунія) і у Нешту зробіли
потребы крохай, да
ше зіпру тога агітациі.

СТРАШНЕ НЕНІЦЕСЦЕ У
Нешту

Презідентскаго тижня дого-
дало ще страшне фамелій-
не неніцесце у Нешту. Янош
Дюла Хайду заклал своё
тройко дзенікі петнай рочну
дзевочку Кату, ізвешчай ро-
чу Кату і пейзажного сина Андрія. Кед то скончал зос
З кондегнациі и забіла юе
По вінсмох, когти вони зо-
хабіли за собу, зробіли
вони тога страшне діло од
велькай біды и нужди, до
котрой упадні.

Італія

ПОВРАЦІІНІ РОСПІЩА ДО ШКОЛОХ

И галіянскі «просвіти-
телькі» віруцілі були про-
піще зос школах. По по-

Бо без рога ма свою ме-
ру и не піс вецей, дакі ке-
лько хаспнє за здравлю. Та
ю тебе можем павесці? Я
тебе твою хібу повесм, же
ты пра разумна шедаш
дурни або шалені. Того
так думам, як спада на те-
бе! Гей! Чловече, чи ты
знаш цо то алкохол? —
Алкохол то отрова, хтора
ерка экладок, приходзі
нужди, бриги, корчи, вель-
ку и страшну хороту, цо
ше вона рак. А ты гвариш
же зато півш, як іші бу-
ло лігчайше закушиц хлеба.
Чи ис шалсані ти?

Алкохол, то отрова, хто-
ра унічтожуе пічинки, а
кету су унічтожені, теды
яме по жонкоту. Ты гуторніш
же тебе една, два поршні-
кі хаспні. Чи ты ше у тим
не спрэводзіш? Алкохол то
отрова, хтора нарушуе шер-
цо и огладзва го, які бы
чим скорей престало дур-
кац. А ты гвариш, які наль-
ека за тебе здрава. Чи ше
ты неспрэводзіш? Од алко-

холскім закону у
школьных школах муша буд-
росятія: При той нагоды
було у Напулю велькі тор-
жество, на котрым карді-
нал Аскальон тримаці слово
и гварел, як іші тереза
Христос врачи зані до школ-
лох як побідитель, зос ко-
трих бул вигнати. Пропіще
паврасі школы ёй досто-
йство.

Америка

МЕДЫНАРОДНЫ ЕВХАРИСТ КОНГРЕС

Од 29—25 юна слідую-
щого року ма юе отрымац
у зарошу Чикаго велькі
медынародны евхаристікіні
конгрес. Вон жа будзі
найважкі, цо го пішет відас.

ЗОС Р. Н. П. Д.

Новы члені Р. Н. П. Д. зос Дюрльо-
ва. Еуген Орос и Ніколай Міхальов-
ски ступели за членох II. кі. зос 100 дин.

На дюрльовски кірбай назберало
ше у церкви на Просвіту 560 дин.

Найкращі дарунок гу Крачуну ест, „РУСКИ КАЛЕНДАР“!

Вшеліячина

ЧУДОТВОРНЕ ПРОПІЦЕ

Талиянскі воніні прі-
неслі слідующу віст зос
Напулю. На велькую суботу

холу жили ци напухні,
деренкю, пукні, приго-
товілі пілог на мозок. А
ти як забачыш погарчок, та
важкі пообліскуши. Но по-
веда, чи юе и у тим не
преводзіш? Я ту не гут-
рим о тим. О тим новеме
другіраз. Але ю ти зос пі-
ном унішусіш свой бі-
зантійскі здравлю. Да
у тебе разум? Чом ти
сам себе спрэводзіш? Чом
же ти зос власніма свояма
рукамі копалі себе гроб и
то скорей як треба? Чи
тебе не жаль себе самога?

Але як тебе ис экальні
себе и тебе міліши погар-
чик смердюхи як твой
ласне здравлю и живот,
будзі, голем милосердія як
твой власне здравлю и живі-
тот, будзі голем милосердія
над свою жену. Як ти брал,
так ти ю обещал, які юе
зробіш щошліву при твой
грабчку Альсіка? Чи бара вона
ішешіва пра тебе? Чи не
леше би було сій, да ос-
тала шіва дзівка, як юе

вечар прішию Друнітно од
40 младых легінькох до цер-
кви да юе помодля. По мол-
итви шором побачкі

так мужиц і віплаковац
свой очі? Ты кед ши ю
брал обещал ця сій горы и
долі. А воніка? Гола и боса. Ой чловече, чловече!
Мін шерцо сінска од бол-
ю, кед юе на тебе и вид-
зім як ти юе справусі!
Але то воне не шыцко.
Чловече. Чи ти подумал
кеди, по и як ти пі-
віш, ти калічиш дзені тоты
хторы ішне не пародзелі.
Дзені, то плод твой
власній креві. А які воні^ї
буду? Такі буду як будзе
твоя крев. А твоя крев
які? Препалені и црніга
од алкохола. Но пагей. Чи
ти уж пороумел, які цо то
значи погарчик и які зос
п'ято хасен маме? На кед
ши уж порозумел не бер-
го вецей нігда до рукох.

Досц неніцесца воні уж на-
робел у нашім народу, а

може буц і у твой фра-
меляні. Та гет з ям!

(Далей будае.)

